SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2346

av Alexander Christiansson m.fl. (SD)

Gängkriminalitet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera arbetet mot gängkriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om straffansvar för deltagande i kriminella gäng och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återtagande av medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särlagstiftning för gängkriminella och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilda fängelser för gängkriminella och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fängelseplatser utomlands och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna har ägnat den förra mandatperioden åt att genomföra ett paradigmskifte i svensk kriminalpolitik. Nu fyra år senare har vi facit. Skjutningarna har minskat kraftigt, även de med dödlig utgång. Många gängkriminella ledare har gripits, straffen har skärpts och de rättsvårdande myndigheterna har fått en mängd nya verktyg till sitt förfogande. Antalet nyintagna på anstalt är nu det största på 30 år. Ingenting av

detta hade varit möjligt utan Sverigedemokraterna. Men arbetet är givetvis inte klart. Det finns fortfarande cirka 17 500 aktiva gängkriminella och ytterligare 50 000 personer har någon form av koppling till gängmiljön. Det är således mycket viktigt att riksdagen gör allt den kan för att arbetet mot gängkriminaliteten inte skall stanna av.

Gängsmockan

Många viktiga reformer är ännu inte genomförda. Sverigedemokraterna kallar denna politik för gängsmockan. Konkret handlar det om särlagstiftning för gängkriminella, möjlighet att återta medborgarskapet för den med dubbla medborgarskap som begår brott som hotar Sveriges vitala intressen och att göra det olagligt att delta i kriminella sammanslutningar. De gängkriminella ska stötas ut, brännmärkas och alla gängkriminella med utländska medborgarskap ska utvisas.

Straffansvar för deltagande

Regeringen bör skyndsamt avlåta proposition på lagrådsremissen ”Ett särskilt straffansvar för deltagande i kriminella sammanslutningar.” som innehåller ett nytt gradindelat brott för den som deltar i en kriminell sammanslutning. För gängledare och andra ledande personer kan det bli fråga om fängelse på livstid. I lagrådsremissen föreslås också att hemliga tvångsmedel skall få användas i utredningar om deltagandebrott.

Återtagande av medborgarskap

Frågan om återtagande av medborgarskap har utretts i SOU 2026:21, Återkallelse av svenskt medborgarskap. I utredningen presenteras två lösningar. En mindre där medborgarskapet kan återkallas enkom på grund av brott som allvarligt hotar Sveriges säkerhet, och en större där alla i den föregående kategorin ingår samt de som begått brott som allvarligt skadar Sveriges vitala intressen. Utgångspunkten i det senare fallet är att den då även omfattar den som dömts för brott mot 3, 4, 9, 10, 15, 17 eller 20 kap. brottsbalken, vapenlagen (1996:67), bidragsbrottslagen (2007:612), lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, om det svåraste straff som är föreskrivet för brottet är fängelse i fyra år eller mer och brottet har begåtts inom ramen för ett kriminellt nätverk samt allvarligt skadar Sveriges vitala intressen.

Det mer ingripande förslaget tillsammans med övriga förslag i utredningen behöver beredas och underställas riksdagen prövning. Sverigedemokraternas inställning i denna fråga är att alla gängkriminella som döms för det nya deltagandebrottet och som har dubbla medborgarskap bör omfattas av bestämmelsen om återtagande på grund av brott, detta på grund av gängbrottslighetens systemhotande natur.

Särlagstiftning

Utredningen Riktade insatser mot kriminella organisationer – En särlagstiftning för gängkriminella, Dir. 2026:67 måste tillåtas att arbeta klart och slutsatserna beredas så att riksdagen snarast kan underställas en proposition. Utredningen arbetar med flera frågor såsom rödflaggning i olika register av de som har samröre med kriminella sammanslutningar och hur dessa rödflaggade individers rörelsefrihet och rättsliga handlingsfrihet skulle kunna begränsas. Vidare utreds hur det allmänna kan begränsa förmåner och bidrag till gängkriminella genom till exempel en bidragsspärr. Utredningen skall också lämna förslag på strafflindring för kronvittnen med mera.

Särskilda fängelser för gängkriminella

Om en gängkriminell döms för brott bör straffet avtjänas på ett fängelse som endast uppfylla minimikravet enligt internationella konventioner. Genom minskad bekvämlighet, få privilegier och strikt disciplin kan det svenska samhället markera nolltolerans mot gängkriminalitet. Om den intagne uppvisar synnerligen god skötsamhet bör denne efter en tid ha möjlighet att överföras till ett fängelse med normal standard.

Ytterligare fängelseplatser utomlands

Sedan augusti i år avtjänar svenska intagna sina straff på anstalten i Tartu i Estland. Totalt vänta 600 svenska intagna verkställa sina straff där. Det är ett nödvändigt kapacitetstillstkott för att Kriminalvården ska ha möjlighet att fullgöra sitt uppdrag i takt med att kriminalpolitiken läggs om. Den nya lagen (2026:983) om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands möjliggör samtidigt för att Sverige ska kunna teckna fler avtal om anstaltshyra med länder inom EU/EES, Sverigedemokraterna vill att så sker. Regeringen borde söka vitt och brett för att hyra fler anstalter och länder som även godtar verkställighet av gängkriminella för att lätta på trycket på den svenska Kriminalvården.

Alexander Christiansson (SD)

Adam Marttinen (SD) *Mats Hellhoff (SD)*

Emil Eneblad (SD)